

## Nr 149

*Utlåtande i anledning av motioner angående vissa pedagogiska och undervisningsorganisatoriska frågor m. m.*

(2:a avd.)

I de likalydande motionerna I: 538 av herrar *Nyman* och *Wirtén* och II: 676 av herr *Källstad* och fru *Frænkel* har hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t

1. föreslå en snabbutredning av möjligheterna att inrätta lärarassistent-tjänster,

2. anmoda Kungl. Maj:t att via normalinstruktioner utfärda närmare bestämmelser rörande huvudlärarnas arbetsuppgifter,

3. anhålla om riktlinjer för omfattningen av grundskolans elevvårdspersonal och pedagogiska stödpersonal samt förslag till statsbidragsbestämmelser för denna personal,

4. hemställa om utredning av den optimala lärartätheten på olika skolstadier,

5. hemställa att Kungl. Maj:t upptar förhandlingar med kommunförbunden angående ändrat statsbidragssystem inom skolans område enligt i motionerna anförda riktlinjer,

6. hemställa om utredning och förslag rörande lärarnas befattning med vakttjänst vid skolskrivningar i syfte att överföra denna tjänstgöring till andra befattningshavare,

7. anhålla om en översyn och eventuell komplettering av reglerna för den relativa betygssättningen, samt

8. hemställa om sådana ändringar i skolstadgan att de graderade omdömena i lärarnas tjänstgöringsbetyg avskaffas.

I de likalydande motionerna I: 307 av herr *Bengtson m. fl.* och II: 392 av herr *Hedlund m. fl.* har hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta att uttala att användningen av standardprov i grundskolan må utsträckas till högstadiets nionde årskurs.

Utskottet har i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttranden över motionerna från *skolöverstyrelsen*. Se *Bilaga* till detta utlåtande.

*Utskottet*. I motionerna I: 538 och II: 676 uttalas att försöksverksamheten med lärarassistenter givit så positiva resultat att man nu bör snabbutreda möjligheterna att inrätta ett antal sådana tjänster. Häremot står skolöver-

styrelsens uppfattning, att det ännu är för tidigt att bedöma huruvida erfarenheterna av pågående försök är av den art att anordningen med assistenter mera allmänt kan föras ut i praktisk tillämpning. Utskottet delar givetvis motionärernas intresse för en ökning av undervisningens effektivitet men vill också framhålla att införandet av en ny personalkategori inte bör bedömas enbart med hänsyn till den renodlade undervisningseffektiviteten utan att man också måste överväga dess inverkan på hela skolsituationen. Hur relationerna mellan lärare och elever kommer att påverkas, hurudan lärarassistenternas egen situation kommer att bli och hur de kommer att uppleva denna är exempel på frågor, som bör övervägas, innan man tar slutlig ståndpunkt. Utskottet kan för sin del inte tillstyrka motionärernas förslag om en snabbutredning av möjligheterna att inrätta lärarassistent-tjänster.

Vad därnäst angår behovet av normalinstruktioner för huvudlärarna vill utskottet först konstatera att de uttalanden som gjorts i samband med tjänsternas inrättande och de föreskrifter och anvisningar som därefter meddelats torde ge en ganska fyllig bild av huvudlärarnas arbetsuppgifter. Om man därutöver hade stöd i en normalinstruktion skulle detta möjligen på vissa håll anses som en fördel, men å andra sidan är det, som skolöverstyrelsen framhållit, inte bara svårt att precisera huvudlärarnas arbetsuppgifter i normalinstruktioner utan också tveksamt om man lämpligen bör göra det. Utskottet finner det värdefullt att utrymme ges åt skolledningarnas initiativ och frihet att välja olika lösningar i fråga om precisering av huvudlärarnas arbetsuppgifter. Utskottet avstyrker därför motionerna I: 538 och II: 676 i denna del.

Med anledning av önskemålet i sistnämnda motioner om en förstärkning av skolans elevvårdspersonal får utskottet framhålla att utskottet delar den uppfattning som uppenbarligen ligger bakom motionsyrkandet, nämligen att en god elevvård i skolan är en viktig förutsättning för framgång i skolans undervisande och fostrande gärning. Samma uppfattning har kommit till uttryck i åtgärder från skolöverstyrelsens och Kungl. Maj:ts sida. Överstyrelsen har sålunda i februari i år tillsatt en arbetsgrupp för samverkan i skolan. Arbetet i denna grupp syftar till konkreta åtgärder bl. a. för utvecklande av känslan för en god omvårdnad om elever och anställda. Vidare har Kungl. Maj:t i maj i år angivit riktlinjer för överstyrelsens behandling av frågor om arbetsförhållandena i skolan. I dessa riktlinjer behandlas även elevvårdsfrågor och därvid uttalas bland annat att skolans anordningar för både förebyggande och behandlande elevvård bör analyseras varjämte olika befattningar och deras funktioner i elevvården bör granskas. Utskottet vill understryka vikten av energiska åtgärder för främjande av en god elevvård men anser sig, med hänsyn till det arbete som sålunda pågår, inte böra föreslå riksdagen att enligt motionärernas önskan nu anhålla om riktlinjer för omfattningen av skolans elevvårdspersonal.

Ansvar för uppbyggnaden och omfattningen av skolornas elevvårdsorganisation är för närvarande enligt överenskommelse delad mellan staten och kommunerna. Inrättandet av skolpsykologtjänster och för grundskolans delkuratorstjänster är enligt denna överenskommelse en kommunal angelägenhet. Utskottet är inte berett att på grundval av vad som anförts i motionerna I: 538 och II: 676 föreslå riksdagen att anhålla om förslag om statsbidragsbestämmelser för elevvårdspersonalen.

Vad angår önskemålen i samma motioner om riktlinjer för omfattningen av grundskolans stödpersonal samt förslag till statsbidragsbestämmelser för denna personal får utskottet erinra om den ansvarsfördelning mellan stat och kommun som tillämpas på detta område. Inte heller på denna punkt finner utskottet vad som anförts i motionerna utgöra tillräcklig anledning för utskottet att föreslå riksdagen att göra den föreslagna framställningen till Kungl. Maj:t.

De initiativ från statsmakternas sida med syfte att minska den s. k. lärartätheten som berörs i motionerna I: 538 och II: 676 synes, som skolöverstyrelsen framhållit, avse de i de senaste årens statsverkspropositioner redovisade åtgärder. Utskottet vill understryka att dessa åtgärder endast avsett att åstadkomma en anpassning av de faktiska klassmedeltalen till de tal, som man vid beslutet om grundskolans genomförande räknat med. Motionärerna synes vilja antyda att förändringar på andra grunder skulle vara planerade. Utskottet saknar kännedom om att så — vid oförändrade förutsättningar i övrigt — skulle vara fallet men anser sig kunna utgå ifrån att någon förändring i nu gällande principer inte aktualiseras utan ingående undersökningar och överväganden. Utskottet kan inte tillstyrka att riksdagen begär den föreslagna utredningen om den optimala lärartätheten.

Det i motionerna I: 538 och II: 676 framförda önskemålet om förhandlingar mellan statsdepartementen och kommunförbunden med syfte att på skolväsendets område få ett statsbidragssystem som stimulerar till rationaliseringar och kostnadsbesparingar torde få anses redan vara tillgodosett, eftersom kontakt i frågan, enligt vad utskottet har sig bekant, tagits mellan de båda parterna (jfr prop. 1968: 129, s. 78, och prop. 1968: 140, s. 155). Med hänsyn härtill kan utskottet inte tillstyrka motionerna i denna del.

Som skolöverstyrelsen framhållit har den pågående utredningen rörande lärarnas arbetsförhållanden att överväga även frågan om lärarnas befattning med vakttjänst vid skolskrivningar. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet yrkandet i motionerna I: 538 och II: 676 om en särskild utredning i denna fråga.

I sitt utlåtande nr 151 vid förra årets riksdag hade utskottet anledning att understryka vikten av upplysningsverksamhet från skolöverstyrelsens sida angående innebörden och tillämpningen av systemet med s. k. relativ betygsättning. Av överstyrelsens yttrande över motionerna I: 538 och II: 676

framgår att en omfattande dylik verksamhet pågår och att överstyrelsen även uppmärksammat bl. a. de i motionerna berörda problemen med betygsättningen i små undervisningsgrupper. Utskottet vill gärna med anledning av vad som anförts såväl i nämnda motioner som i motionerna I: 307 och II: 392 understryka vikten av fortsatt informationsverksamhet.

Vad angår behovet av hjälpmedel för betygsättningen uttalas i sistnämnda motioner att standardprov bör användas även i grundskolans nionde årskurs. Även i motionerna I: 538 och II: 676 uttalas att bristen på hjälpmedel i betygsättningen, t. ex. standardprov, bör beaktas. Utskottet får med anledning härav erinra om att det framgår av överstyrelsens anvisningar att standardproven bör kunna utnyttjas som stöd för betygsättningen även i ämnen och årskurser där dylika prov saknas. En omständighet som bör observeras beträffande standardprov i årskurs 9 är också, att utarbetandet av dylika prov med hänsyn till den starka differentieringen i denna årskurs är en mycket tidskrävande och kostsam uppgift, som det med hänsyn till föreliggande reformförslag beträffande grundskolans högstadium kan vara tveksamt om man bör ge sig i kast med. Vidare bör nämnas att lärarhögskolan i Stockholm sedan länge arbetat med att utveckla kompletterande metoder till betygsättningen i grundskolans årskurs 9 och för intagningen i gymnasiet. Resultatet av detta arbete beräknas föreligga relativt snart. Utskottet, som förutsätter att skolmyndigheterna noga följer utvecklingen i fråga om betygsättningen, anser sig inte nu böra tillstyrka beslut i enlighet med ifrågakvarande yrkanden i motionerna I: 307 och II: 392 samt I: 538 och II: 676.

I fråga om avskaffande av de graderade omdömena i lärarnas tjänstgöringsbetyg torde på sina håll hävdas en annan mening än i motionerna I: 538 och II: 676. Utskottet anser sig med hänsyn till den utredning i frågan som planeras av skolöverstyrelsen inte böra tillstyrka det i motionerna framförda yrkandet beträffande dessa betyg.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen

1. avslår motionerna I: 538 och II: 676 i vad de avser snabbutredning om lärarassistenttjänster,
2. avslår motionerna I: 538 och II: 676 i vad de avser normalinstruktioner för huvudlärare,
3. avslår motionerna I: 538 och II: 676 i vad de avser omfattningen av grundskolans elevvårdspersonal,
4. avslår motionerna I: 538 och II: 676 i vad de avser statsbidragsbestämmelser beträffande grundskolans elevvårdspersonal,
5. avslår motionerna I: 538 och II: 676 i vad de avser omfattningen av grundskolans pedagogiska stödpersonall,
6. avslår motionerna I: 538 och II: 676 i vad de avser

statsbidragsbestämmelser beträffande grundskolans pedagogiska stödpersonal,

7. avslår motionerna I: 538 och II: 676 i vad de avser utredning om den optimala lärartätheten på olika skolstadier,

8. avslår motionerna I: 538 och II: 676 i vad de avser förhandlingar om ändrat statsbidragssystem inom skolans område,

9. avslår motionerna I: 538 och II: 676 i vad de avser lärarnas befattning med vaktjänst vid skolskrivningar,

10. avslår motionerna I: 538 och II: 676 i vad de avser reglerna för den relativa betygsättningen,

11. avslår motionerna I: 307 och II: 392 i vad de avser användningen av standardprov i grundskolans nionde årskurs,

12. avslår motionerna I: 538 och II: 676 i vad de avser lärarnas tjänstgöringsbetyg.

Stockholm den 5 november 1968

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

---

*Närvarande:* se under utlåtandet nr 150.

Skolöverstyrelsens yttrande över motionerna I: 538 och II: 676 (i vad de behandlas i förestående utlåtande)

a) Lärarassistenter förekommer för närvarande huvudsakligen endast i samband med den av SÖ bedrivna försöksverksamheten med flexibla klasstorlekar. Vanligast förekommande är de vid den försöksverksamhet med IMU-projektet som bedrivs i en rad kommuner inom Kronobergs län. Systemet innebär exempelvis att två lärare svarar för undervisningen i tre klasser med hjälp av en assistent och med stöd av ett självinstruerande och svårighetsgraderat material. Försök av detta slag är ett led i de strävanden till ökad pedagogisk verkningsgrad och till rationalisering som man alltmer går in för i dagens skola.

I det förslag till översyn av grundskolans läroplan som SÖ framlagt föreslås ett system med resurstimmar vilket innebär att antalet lärartimmar överstiger antalet elevtimmar i vissa ämnen. Avsikten är att dessa resurstimmar får utnyttjas antingen för uppdelning av klassen i två grupper, då så med hänsyn till arbetsuppgifterna kan anses lämpligt, eller att timmarna utnyttjas för förstärkning av lärarinsatsen genom utnyttjande av assistent, expert eller annan lärare. Det skall ankomma på skolledningen att i samråd med berörda lärare bestämma, på vilket sätt dessa resurstimmar skall utnyttjas. Vid den försöksverksamhet som bedrivs inom ett par utvecklingsblock i anslutning till förslagen i läroplansöversynen förekommer bl. a. försök med utnyttjande av lärarassistenter. Enligt SÖ:s mening är det ännu för tidigt att uttala sig om huruvida erfarenheterna av assistenternas insatser är av den art att anordningen mera allmänt kan föras ut i praktisk tillämpning. Försöksverksamheten har ännu varit alltför begränsad för att man redan nu skall kunna göra slutliga utvärderingar och på grundval av dessa fastställa utbildningskrav, tjänstgöringsförhållanden och underlag för lönesättning. Med hänsyn härtill är SÖ inte för närvarande beredd att tillstyrka den av motionärerna föreslagna snabbutredningen rörande möjligheterna att inrätta lärarassistenttjänster.

b) Från och med 1.7.1967 gäller enhetliga bestämmelser för huvudlärarna inom det allmänna skolväsendet. Dessa bestämmelser innebär

att huvudläraren är biträdande skolledare,  
att huvudlärare finns för varje ämne i grundskolan, gymnasiet, fackskolan och yrkesskolan; på grundskolans låg- och mellanstadier dock under förutsättning att det inom rektorsområdet finns minst fyra klasser på stadiet,

att huvudlärare under vissa förutsättningar erhåller särskilt arvode,  
att huvudläraren har bestämda arbetsuppgifter (Ss 9 kap. 21 §).

Enligt sagda bestämmelser i skolstadgan skall huvudlärare på det stadium eller i det ämne för vilket han förordnats närmast under ämneskonferensen handha den pedagogiska planeringen, lämna övriga lärare råd och anvisningar, främja lärares fortbildning samt handleda mindre erfarna lärare. Utöver dessa bestämmelser i skolstadgan har SÖ i Aktuellt från skolöverstyrelsen (1967/68 nr 3) lämnat föreskrifter och anvisningar i an-

slutning till de nya stadgebestämmelserna om huvudlärare. På s. 7 i sagda nummer av Aktuellt har en sammanfattning gjorts av olika uttalanden rörande arbetsuppgifter för huvudlärare. Vidare har SÖ i ett specialnummer av Pedagogiska meddelanden i samråd med läns skolnämnden i Härnösand behandlat frågan om huvudläraren som pedagogisk ledare, att tjäna som underlag för den kurs- och informationsverksamhet som allmänt bedrivs bland huvudlärarna både regionalt och lokalt.

Med det anförda har SÖ velat belysa vad som hittills gjorts för att skapa klarhet kring de arbetsuppgifter som åvilar huvudlärarna. SÖ är emellertid medveten om att man från olika håll efterlyst mera detaljerade anvisningar, sammanfattade i en normalinstruktion. SÖ vill emellertid både frambålla svårigheten och ifrågasätta lämpligheten av att i en normalinstruktion täcka in arbetsuppgifter som enligt SÖ:s mening måste skifta väsentligt från skola till skola med hänsyn till bl. a. tätheten av huvudlärare vid skolan men också med hänsyn till skillnaden mellan olika skolformer och skolstadier. SÖ har dessutom den uppfattningen, att man bör lämna skolledningen på de enskilda skolorna viss frihet att själva fördela och fastställa arbetsuppgifterna inom de i stadgan angivna ramarna. Med stöd härav avstyrker SÖ bifall till motionen i denna del.

c) SÖ delar motionärernas uppfattning att det är högst angeläget att förstärka grundskolans elevvård. I samband med beslutet om införandet av grundskola överenskomms om en viss fördelning mellan stat och kommun av ansvaret för uppbyggnaden och omfattningen av organisationen för elevvården. Inrättandet av skolpsykologtjänster och för grundskolan kurators-tjänster är sålunda en kommunal angelägenhet.

SÖ vill emellertid fästa uppmärksamheten på att möjligheten att utbygga denna verksamhet är helt avhängig av tillgången på för de olika uppgifterna väl utbildade befattningshavare. Som exempel på svårigheter-na härvidlag kan nämnas att SÖ ännu inte kunnat besätta alla hittills inrättade läns skolpsykologtjänster med behöriga innehavare, trots att det här gällt en utbyggnad omfattande endast två tjänster per år. En viss förbättring har emellertid kunnat iakttagas på sista tiden, vilket medfört en viss utbyggnad av skolpsykologtjänster även på det lokala planet. SÖ har det bestämda intrycket att i samma mån som tillgången på utbildade skolpsykologer kommer att öka, kommer en fortsatt utbyggnad av den lokala skolpsykologverksamheten att ske utan några särskilda åtgärder från statsmaktens sida.

Detta gäller även kuratorsverksamheten. Även om det inte är föreskrivet att skolkuratorer skall förekomma i grundskolan har man på många håll inrättat sådana tjänster, där särskilda behov av sådana tjänster ansetts föreligga. Antalet kommunala skolpsykolog- och kuratorstjänster 1.7.1967 framgår av sammanställning i ASÖ 1967/68: 42.

När det gäller speciallärare med utbildning för tjänstgöring i observationsundersvisning, i kliniker eller särskilda klasser, har utbyggnaden av utbildningen vid speciallärarlinjerna vid lärarhögskolorna i Stockholm, Göteborg och Malmö medfört att tillgången på sådana lärare ökat väsentligt under senare år. Genom den utbildning av yrkesvalslärare som pågått under en följd av år har också yrkesvalslärartjänsterna kunnat besättas med för yrkesvägledningsuppgifterna väl utbildade lärare.

Beträffande vad i motionerna vidare anförts om behovet av ytterligare pedagogisk stödpersonal pågår inom SÖ vissa utredningar med uppgift att redan under innevarande budgetår avge förslag om inrättande i grund-



skolan av bl. a. tjänster för vård, distribution och handhavande av skolans läromedel.

Elevvårdsfrågorna bedöms av SÖ som mycket väsentliga, vilket bl. a. framgår av vad som anförts i den tidigare nämnda översynen av grundskolans läroplan. SÖ har redan vidtagit åtgärder för att ytterligare penetrera med elevvården sammanhängande frågor genom tillsättning av en arbetsgrupp, sammansatt av representanter för skolans samtliga intressenter.

Med hänsyn till här redovisade förhållanden finner SÖ för sin del att åtgärder av den art som föreslås i motionen ej är påkallade.

d) I motionen talas om statsmakternas strävanden att minska lärartätheten, varvid framhålls att sådana strävanden måste var pedagogiskt försvarbara. SÖ utgår ifrån att man härvid åsyftar de av SÖ under de båda senaste åren vidtagna åtgärderna. Dessa åtgärder, vilka redovisats i SÖ:s anslagsäskanden för budgetåret 1968/69 har icke inneburit några förändringar i gällande delningstal för inrättande av antalet klasser vid de olika skolenheterna. Delningstalen 25 respektive 30 utgör således allttjämt den övre gränsen för elevantalet i klassen och som icke får överskridas. Vid tillämpningen av den sk överskottsmetoden kommer statistiskt sett medeltalet per klassenhet i regel att ligga väsentligt lägre än de angivna delningstalen. I förarbetena till grundskolereformen framräknades detta medeltal för de olika stadierna i grundskolan och angavs för lågstadiet till 20—21, för mellanstadiet till 26—27 och för årskurserna 7—8 till 26—27. Som SÖ redovisat i ovannämnda anslagsäskanden har SÖ:s åtgärder endast avsett att bryta den trend som pekats mot väsentligt lägre medeltal per klass än de i förarbetena angivna. Eftersom SÖ följer denna utveckling kontinuerligt finner SÖ icke behov föreligga av den föreslagna utredningen.

e) SÖ har i sina anslagsäskanden för 1968/69 hemställt att statsbidragssystemet blir föremål för överläggningar på departemental nivå för att göra detta mer rationaliseringsvänligt. Från SÖ:s synpunkt finns intet mer att tillägga i denna fråga.

f) I fråga om lärarnas befattning med vakttjänst vid skolskrivningar vill SÖ framhålla, att det inom skolan finns en allmän strävan att så långt det är möjligt befria lärarna från sådan vakttjänst liksom från en del andra rutingörsmål. Dessa frågor är emellertid föremål för behandling inom den utredning som arbetar med lärarnas arbetsförhållanden. Motionsyrkandet avstyrks.

g) På olika vägar har SÖ följt upp hur betygsättningen tillämpas. Huvudsakligen har detta skett genom insamling av betygsfördelningar för berörda ämnen och skolformer inom t. ex. representativa urval av klasser på olika stadier eller genom sammanställningar av lokal och/eller regional betygsstatistik. Vidare insamlas erfarenheter via konferenser med lärare och skolledare liksom genom gymnasiainspektörernas verksamhet. På grundval av sålunda insamlad och sammanställd information om hur betygsättningen fungerar har SÖ meddelat vissa kompletterande anvisningar för betygsättningen (t. ex. ASÖ 1965/66: 52 om betygsjusterande åtgärder i åk 9, ASÖ 1967/68: 30 om betygsättning i maskinskrivning och stenografi). Vårterminen 1968 utsänder SÖ dessutom särskilda anvisningar i form av en folder till samtliga lärare i grundskolan, fackskolan och gymnasiet. Betygsättningen och tillämpningen därjämte behandlas vid ett



stort antal lokala, regionala och centrala konferenser och kurser. I ovan nämnda folder liksom vid de nämnda konferenserna (kurserna) berörs bl. a. betygsättningen för smågrupper av elever av den typ som anförs i motionen.

I anvisningarna till standardproven för åk 3, 6 och 8 redovisas vidare hur normering kan ske även för ämnen som saknar standardprov och ovan angivna anvisningar i ASÖ 1965/66: 52 redovisar hur betygsekvivalering kan ske i åk 9. Lärarhögskolan i Stockholm har därjämte på SÖ:s uppdrag under tre år arbetat med att utveckla kompletterande metoder till betygsättningen i grundskolans årskurs 9 respektive för intagningen till gymnasiet. Dessa undersökningar, som förutsätter uppföljning av elevprestationer från grundskola till gymnasium, fackskola och yrkesskola, befinner sig nu i sitt avslutningsskede och rapportering av resultat beräknas ske innevarande år.

Genom ovan redovisade och planerade åtgärder följer SÖ noga utvecklingen och har, som ovan redovisats, meddelat kompletterande anvisningar, när erfarenheterna så påkallat.

Avslutningsvis vill SÖ vidare hänvisa till kompetensutredningens arbete med behörighets- och meritvärderingsbestämmelser. Dessa bestämmelser är avgörande för hur ett betygssystem, oberoende av hur det i sig självt är konstruerat, kommer att fungera och hur det kan komma att uppfattas av berörda elever, målsmän och lärare.

SÖ avstyrker bifall till motionsyrkandet.

h) Vad slutligen beträffar frågan om de graderade omdömena i lärarnas tjänstgöringsbetyg avser SÖ att företa en utredning härom och har redan vidtagit förberedande åtgärder med anledning därav.

**Skolöverstyrelsens yttrande över motionerna I: 307 och II: 392 (i vad de avser standardprov i grundskolans nionde årskurs)**

I kompletterande anvisningar till läroplanens för grundskolan anvisningar för betygsättningen har SÖ meddelat rekommendationer om betygsjusterande hjälpmedel i årskurs 9 (Aktuellt från skolöverstyrelsen, 1965/66: 52). Utöver dessa anvisningar, som alltså anger hjälpmedel för att underlätta lärarens betygsättning i åk 9, har SÖ informerat om dessa frågor vid egna konferenser för länsskolnämnder och lokala skolledare samt medverkat i ett betydande antal regionala och lokala informationskonferenser för skolledare, lärare, föräldrar och elever.

Vidare har SÖ uppdragit åt lärarhögskolan i Stockholm och dess psykologisk-pedagogiska institution att utarbeta kompletterande instrument för intagningen till gymnasiet och fackskolan. Dessa undersökningar, som förutsätter uppföljning av elever från grundskolans avslutningsklasser genom gymnasium och fackskola, har nu förts så långt, att rapport kan beräknas föreligga under 1968. Skäl, som åberopas i motionen, talar för att resultaten av nämnda undersökningar kan leda till att ytterligare hjälpmedel för betygsättningen i åk 9 kan komma att ställas till lärarnas förfogande redan under läsåret 1968/69. Det är naturligtvis för tidigt att redan nu ha en mer bestämd uppfattning huruvida dessa prov är jämförbara med standardprov eller bättre än dessa och det vore därför enligt SÖ:s mening föga lyckligt att nu föreskriva att standardprov skall användas i åk 9. SÖ vill för övrigt ifrågasätta lämpligheten av centralt utfär-

dade direktiv i pedagogiska tillämpningsfrågor, underkastade en fortgående utveckling.

Slutligen vill SÖ redovisa att en broschyr med anvisningar för betygssättningen i grundskola, fackskola och gymnasium under vårterminen 1968 kommer att distribueras till berörda lärare och lärarutbildningsanstalter.

Med hänvisning till vad ovan anförts avstyrker SÖ nu ett uttalande om tillämpning av standardprov i årskurs 9.